

هرمان هسه و شعر

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۳/۱۰ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۴/۲۳

DOR: [20.1001.1.27835480.1401.2.6.1.6](https://doi.org/10.27835480.1401.2.6.1.6)

مریم دادگر

در ایران تقریباً تمام رمان‌های هسه و بخشی از شعرهایش به ترجمه رسیده‌اند که از میان آن‌ها می‌توان به کتاب‌هایی چون؛

«سیدارتا»، «بازی مهرة شیشه‌ای»، «داستان دوست من»، «از عشق و جدایی»، «گرتروود»، «آخرین تابستان کلینگزور»، «اگر جنگ ادامه یابد»، «سفر به سوی شرق» و «گرگ بیابان» اشاره کرد.

هسه کار خود را با شعر شروع کرده و آخرین کاری که نیمه‌تمام در بستر مرگش از او یافته‌اند، شعر بوده است. اولین کتابی هم که از او چاپ شده کتاب شعر است.

شعرهای هسه در نوشته‌هایش تأثیر دارد و یک دلیل این‌که نثر هسه را در ایران خوب نمی‌شناسند این است که مترجمان نمی‌توانند به نثر شاعرانه و تغزلی هسه برسند؛ به‌خصوص که نود درصد ترجمه آثار هسه از زبان آلمانی نبوده و در آوردن آن نثر کار دشواری است، به‌ویژه از یک زبان واسطه؛ ولی کسی که بخواهد هسه رمان‌نویس را بشناسد طبیعتاً باید هسه شاعر را بشناسد. در ایران هسه شاعر و منتقد و نقاش شناخته شده نیست.

هرمان هسه، نویسنده، شاعر و نقاش آلمانی و برنده جایزه نوبل ادبیات، در دوم ژوئیه ۱۸۷۷ میلادی در شهر کالو واقع در کشور آلمان در خانواده‌ای فرهنگی دیده به جهان گشود.

او تا سال ۱۹۶۲ زندگی و طی عمر ۸۵ ساله خود، زندگی پر فراز و نشیبی را تجربه کرد. وی به بحران‌های روحی و بیماری‌های روانی شدید دچار شد و طعم فقر را چشید، اما به‌رغم همه مسائل، هسه بیش از ۸۰ رمان، مجموعه شعر یا کتاب داستان کوتاه از خود به یادگار گذاشت. از او به‌عنوان پرخواننده‌ترین نویسنده آلمانی قرن EEWFK بیستم یاد می‌کنند.

او علاوه بر جایزه نوبل، هشت جایزه ادبی دیگر از جمله جایزه جهانی گوته را به‌دست آورده است.

* maryamdadgar5988@gmail.com

Happiness

As long as you chase happiness
you are not ready to be happy
even if you owned everything

As long as you lament a loss
run after prizes in restless races
you have not yet known peace

But when you have moved beyond desire
become a stranger to your goals and long-
ings

and call no longer on happiness by name

then your heart rises calmly
above the ebb and flow of action
and peace has reached your soul

Hermann Hesse

translation by Ludwig Max Fischer

هرمان هسه - منبع تصویر: ویکی پدیا

شعر هسه در مقابل بسیاری از شاعران آلمانی شاید قابل توجه به حساب نیاید، چون زبان بسیار ساده‌ای دارد و ادبیاتش هم برخلاف پیچیده‌نویسی آلمانی، بسیار ساده است، مدرن نیست و نمی‌توان برای مثال با پل سلان مقایسه‌اش کرد و حتی با ریلکه. جسارت‌های فرمی خاصی هم در شعرش انجام نمی‌دهد؛ ولی شعرش وزن و قافیه دارد، زیباست و سادگی‌اش نباید ما را فریب دهد. من او را از یک جنبه با خیام مقایسه می‌کنم. خیام هم پیچیدگی‌های شعر حافظ و بازی‌های شعر او را ندارد ولی نمی‌توانیم بگوییم شاعر درجه دویی است؛ زیرا در بردارنده یک ذهنیت دیگر است. در مورد هسه هم همین طور است. با وجود این که شعرها ساده و با مضامین عادی است و مدرن نیست؛ ولی ارزش خاصی در آن وجود دارد.

کسانی که با نقاشی آشنایی ندارند آن هم نقاشی امپرسیونیسم، نمی‌توانند تأثیر نقاشی روی شعر هسه را درک کنند. بسیاری از شعرهای هسه یک تابلوی نقاشی است. او با کلام نقاشی کرده است. کار او ثبت یک لحظه و یک منظره است و شاید کسانی که به هایکو و نقاشی امپرسیونیسم و مضامین عرفانی بودیسم و ذن علاقه دارند نیز از شعر هسه خوششان بیاید.

برگرفته از مصاحبه‌ی رضا نجفی

بخت‌یاری

با جهان کام برآورده،
پا در رکاب خوشبختی،
از آن نصیب نخواهی برد.
در سوگ خُسران و از کف داده‌ها،
در تکاپوی بی‌امان از پی خواسته‌ها،
هنوز از آرامش بی‌بهره‌ای.
برگذشته از مرز تمنا اَمّا،
بیگانه گشته با خواسته‌ها
فارغ از عطش خوشبختی،
آن‌گاه است که با قلبی آرام گرفته
در آن سوی تلاطم فراز و نشیب‌ها
طعم آرامش بر زبانت خواهد نشست.
هرمان هسه - برگردان : مریم دادگر